

O'zganing bo'yoqlari haqida ertak

Anatoliy Mityayev

Harflarni ranglari bo'yicha to'plang. Sizda qanday so'zlar hosil bo'ldi? Ular haqida nimalarni bilasiz?

O'qing.

Aytishlaricha, o'rmonda mitti odamchalar – Kuztoylar yashar ekan. Har kuzda daraxt barglarini sariq, olovrang va hatto qizil ranglarga bo'yaydiganlar aynan o'shalar ekan.

Bahorda har bir daraxt va har bir butaning o'z Kuztoyi dunyoga kelarkan. Bizning Kuztoyimiz ham erta bahorda bir zarang daraxti tagida tug'ilibdi. U tug'ilishi bilanoq o'ziga xos bo'yoqlar qorishmasini tayyorlashga kirishibdi. Bu bo'yoqlarning sirini faqat Kuztoylargina bilishar ekan: ularning tarkibida olachalpoq quyosh shu'lalari-yu* rezavor mevalar hamda gullarning turlicha t uslari, hatto eng yorqin quyosh nurlari ham bo'larkan...

Biroq unga quyoshning faqat eng charog'on nurigina asqatarkan*. Shu sababli u yoz bo'yi biror marta ham mijja qoqmabdi*. Yoz oxirlarida bo'yoqlar tayyor bo'libdi. Endi sinov uchun bittagina bargni bo'yab ko'rsa ham bo'ladi. (Shuning uchun ham ba'zan yozda yam-yashil daraxtlar orasida to'satdan sarg'aygan barglar paydo bo'lib qolarkan-da.)

Kuz. Barglarni bo'yash vaqti keldi.

Endi Kuzma-Kaltafahm bilan tanishamiz. Bu tanishuv, to'g'risi, unchalik yoqimli emas. Bir kuni o'rmonda sayr qilib, qushlarning uyasini buzib yurgan Kuzma-Kaltafahm barglarni bo'yayotgan Kuztoyni ko'rib qolibdi. Uning esiga maktabda o'tkazilayotgan kuzgi rasmlar ko'rgazmasi tushib, sehrli bo'yoqlarni tortib olishga qaror qilibdi. Kuztoy o'z bo'yoqlarini berib qo'ymaslik uchun uzoq vaqt kurashibdi. Ammo Kuzma-Kaltafahm bo'yoqlarni yulib olib, qochib ketibdi.

Bu vaqtda maktabda bolalar chizgan rasmlar devorlarga ilinayotgan edi. Kuzma ham tezgina rasm chizishga kirishibdi. Sehrli bo'yoqlarning o'zi qog'oz sirtiga osongina surtilib, barglarni kuzning mo'jizaviy ranglariga bo'yay boshlabdi. Shu tariqa Kuztoyning bo'yoqlari unga tanlovda g'oliblikni taqdim etibdi.

To'satdan, taqdirlash marosimi paytida, Kuzmaning rasmidagi barglar qovjirab, ranglari o'chib keta boshlabdi. Ko'rgazma zalining derazalarini ochib yuborgan kuchli shamol esa u rasmlarni o'zi bilan birga uchirib ketibdi. Aslida shunday bo'lishi ham kerak edi. Axir Kuzma o'z mehnati bilan emas, Kuztoyning sehrli bo'yoqlari bilan rasm chizgan edi-da.

Tabiatda esa bu vaqtda hamma narsa navbati bilan sodir bo'layotgan edi. Faqat o'sha bitta zarang daraxtigina odamlarni hayratga solib, yam-yashil bo'lib turardi. Bo'yoqlar yana o'z egasi – Kuztoyga qaytgach, u quvonib, o'z ishini yakunlab qo'yibdi.

shu'la – yorug'lik, nur

mijja qoqmaslik – uxlamay, bedor yotish

asqatmoq – yaramoq, kerak bo'lmoq, ish bermoq

1. Kuz faslida tabiatda qanday o'zgarishlar kuzatiladi?
2. Kuztoylar kim va qanday vazifa bajarishadi?
3. Sizningcha, Kuzma-Kaltafahm qanday bola?
4. Nima uchun Kuzmaning rasmidagi barglar qovjirab qoldi?
5. Ertakdan qanday xulosa chiqardingiz?
6. Siz ertakni qanday yakunlagan bo'lardingiz?

Ertakni so'zlab berishga tayyorlaning.
“Oltin kuz” loyihasiga tayyorlaning.

